

Jaarverslag

van de raad van bestuur aan de vennoten
over de jaarrekening 2017

De Watergroep
WATER. VANDAAG EN MORGEN.

2017 | Financieel jaarverslag | Raad Van Bestuur 30 maart 2018

Het voorliggende verslag geeft een toelichting bij de rekeningen 2017 en bij de verschillende bewegingen in de balans en de resultatenrekening, zodat deze in hun juiste context kunnen worden gesitueerd.

Om de leesbaarheid te bevorderen, worden de bedragen in de overzichten hier en daar in x € 1.000 weergegeven. Er wordt telkens aangegeven of de bedragen in € of in x € 1.000 worden weergegeven.

Inleiding

Een aantal belangrijke gebeurtenissen hebben een zichtbare impact op de rekeningen en hun voorstelling:

- Toename van de **omzet**:
 - De WaterRegulator heeft, op basis van het ingediende tariefplan, de toe te passen drinkwatertarieven voor 2017 goedgekeurd op 22-12-2016. Deze tarieven kenden, incl. indexering, een gemiddelde stijging met 16%. Ze blijven constant over de volgende zes jaren, zoals goedgekeurd door de WaterRegulator op 10 mei 2017, behoudens de toegestane indexering.
 - We stellen een stijging vast van het aantal gefactureerde m³ met 2,5%, dit als gevolg van de lange droge periode over 2016-2017.
- In de loop van 2017 werd de impact duidelijk van het in de tijd opgestapelde **fosfaat in het slib van de spaarbekkens**: een interne studie, ondersteund door metingen van VITO, toont aan dat het fosfaat dat zich in de loop van de tijd heeft afgezet in het slib een zware impact heeft op de bedrijfsvoering van de waterwinning doordat zij een grote algenbloei veroorzaken. Maatregelen om de aanvoer van fosfaat te verminderen, zullen geen effect hebben zolang de interne bron van fosfaat niet wordt aangepakt. Daarom werd beslist om over te gaan tot ruiming van dit sediment in de volgende jaren en hiervoor een voorziening aan te leggen ten laste van het huidige boekjaar ten bedrage van 9,5 miljoen euro.
- De geproduceerde vaste activa nemen af door een **aanpassing van de waarderingsregels**: de onrechtstreekse productiekosten worden niet langer opgenomen in de vervaardigingsprijs. Dit heeft een impact van - 8,3 miljoen euro ten opzichte van de situatie van het vorige boekjaar.
- Ondanks zware communicatie-inspanningen en de ruchtbaarheid in de pers werd slechts een gedeelte van de ontvangen **waarborgen** voor huisaansluitingen, die in het verleden werden opgevraagd, terugbetaald. Het saldo werd in één beweging in resultaat genomen.
- Als tegemoetkoming aan de klanten worden in de loop van de volgende jaren op het grondgebied van elk van onze gemeentelijke vennoten **publieke drinkwaterfonteintjes** geïnstalleerd. Hiervoor werd een voorziening aangelegd ten laste van het huidige boekjaar.
- De materiële vaste activa kenden een toename van de boekwaarde met 8,3 miljoen euro als gevolg van het opgedreven **investeringsprogramma**, vooral bij de leidingen en rioleringen. Bovendien werden er veel meer grote projecten in gebruik genomen waardoor de afschrijvingen hierop beginnen te lopen.

Op deze en andere punten zal in extenso worden ingegaan in het vervolg van het jaarverslag.

De jaarrekening van De Watergroep over het boekjaar, afgesloten op 31 december 2017, sluit af met een balanstotaal van 1.585 miljoen euro en een winst van 31,7 miljoen euro.

Het positieve resultaat heeft een invloed op de cashpositie. De liquide middelen zijn met 17,4 miljoen euro toegenomen. Dit komt doordat de operationele kasstromen beduidend groter zijn dan de investeringskasstromen. In onderstaande tabel worden de kasstromen weergegeven.

DE KASSTROMEN 2017 – uitgedrukt in x 1.000 euro		
Winst	9905	31.726
Afschrijvingen	63	97.225
Voorzieningen en waardeverminderingen	16	13.077
Vorderingen op meer dan 1 jaar	29	-1.021
Handelsvorderingen	40, 41, 490/1	-313
Handelsschulden	44, 46, 45, 47/48, 492/3	-6.765
Vorraden	3	-350
Operationele kasstromen		133.579
Immateriële vaste activa	21	3.360
Materiële vaste activa	22/27	-8.305
Financiële vaste activa	28	-22
Afschrijvingen		-97.225
Investeringskasstroom		-102.192
Schulden op meer dan 1 jaar	17	-13.276
Schulden op minder dan 1 jaar	42, 43	330
Kapitaal / Kapitaalsubsidies	10, 15	-1.034
Financiële kasstroom		-13.980
KASSTROOM		17.408

Bespreking van de rekeningen 2017

DE BALANS

Het balanstotaal is gestegen met 24 miljoen euro.

De wijziging van het balanstotaal kan grotendeels toegewezen worden aan de hierboven besproken gebeurtenissen.

BALANS 2017 – uitgedrukt in x 1.000 euro									
ACTIVA	Code	2016	2017	<> 2016	PASSIVA	Code	2016	2017	<> 2016
Vaste Activa	21/28	1.350.529	1.355.496	4.967	Eigen vermogen	10/15	1.096.102	1.126.794	30.692
Immateriële vaste activa	21	24.017	20.656	-3.360	Kapitaal	10	662.389	662.389	0
					Herwaarderingsmeerwaarden	12	137.427	127.677	-9.750
Materiële vaste activa	22/27	1.314.647	1.322.952	8.305	Reserves	13	122.467	155.554	33.088
Terreinen en gebouwen	22	250.498	258.120	7.622	Overgedragen winst/verlies	14	71.610	79.998	8.388
Installaties, machines en uitrustingen	23	871.880	886.909	15.029	Kapitaalsubsidies	15	102.211	101.177	-1.034
Meubilair en rollend materieel	24	5.512	6.203	691	Voorzieningen en uitgestelde belastingen	16	7.605	20.683	13.077
Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	27	186.757	171.719	-15.038	Schulden	17/49	457.288	437.577	-19.711
Financiële vaste activa	28	11.866	11.888	23	Schulden op meer dan één jaar	17	253.679	240.402	-13.276
Vlottende activa	29/58	210.467	229.558	19.091	Financiële schulden	170/4	250.064	240.402	-9.662
Vorderingen op meer dan één jaar	29	0	1.021	1.021	Vooruitbetalingen op bestellingen	176	3.614	0	-3.614
Voorraden en bestellingen in uitvoering	3	5.304	5.654	350	Schulden op ten hoogste één jaar	42/8	188.085	176.291	-11.795
Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	156.094	157.169	1.075	Schulden +1j die binnen het jaar vervallen	42	20.181	20.511	330
Handelsvorderingen	40	106.242	111.786	5.544	Handelsschulden	44	108.330	102.065	-6.265
Overige vorderingen	41	49.852	45.383	-4.469	Ontvangen vooruitbetalingen	46	37.484	31.348	-6.137
Geldbeleggingen	50/53	29.003	51.941	22.939	Schulden m.b.t. belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	9.885	7.661	-2.224
Liquide middelen	54/58	17.295	11.765	-5.531	Overige schulden	47/48	12.204	14.705	2.501
Overlopende rekeningen	490/1	2.770	2.008	-762	Overlopende rekeningen	492/3	15.524	20.884	5.360
Totaal ACTIVA	20/58	1.560.996	1.585.054	24.058	Totaal PASSIVA	10/49	1.560.996	1.585.054	24.058

21 Immateriële vaste activa (- 3,4 miljoen euro)

Deze afname is het gevolg van de zware investeringen in het nieuwe ERP in de vorige jaren. Deze investeringen worden over 3 jaar afgeschreven.

22/27 Materiële vaste activa (+ 8,3 miljoen euro) – 46 Vooruitbetalingen (- 6,1 miljoen euro)

De boekwaarde van de materiële vaste activa stijgt met 8,3 miljoen euro.

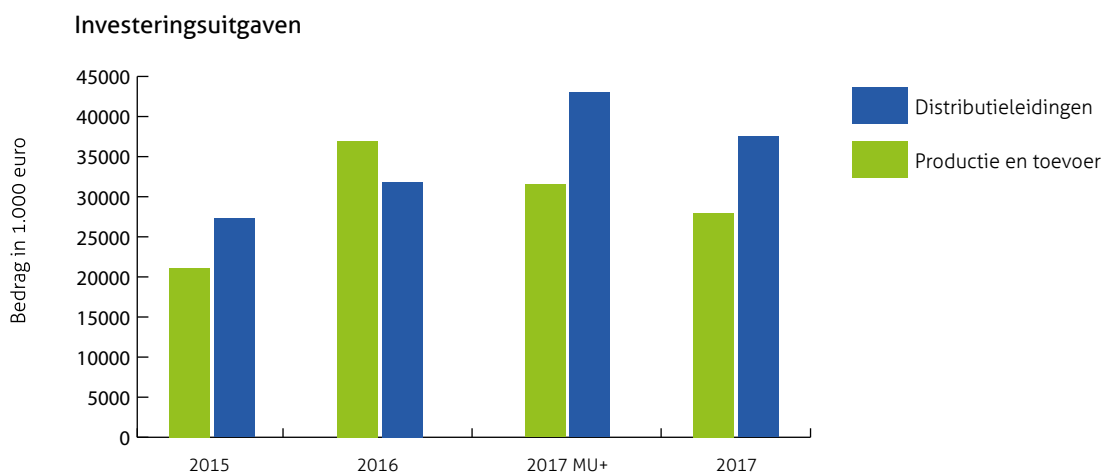
Bij de opmaak van het toekomstplan werd een ambitieus **investeringsplan** uitgewerkt. Om ook in de toekomst de kwaliteit en de kwantiteit van het drinkwater te kunnen garanderen, zal er de komende jaren flink moeten worden geïnvesteerd in het drinkwaterapparaat. Voor productie en toevoer focust het plan op renovatie en bronbescherming, voor distributie wordt de tijdige vervanging van de ouder wordende leidingen beoogd.

De stijging van het materieel vast actief kadert dan ook voor een groot deel in de uitvoering van dit plan.

In 2017 werd voor de investeringen in productie en toevoer 28 miljoen euro uitgegeven. De lagere investeringsuitgave, vergeleken met 2016, vindt enerzijds zijn oorzaak in het stilleggen van de bouwwerken in het waterproductiecentrum De Blankaart ingevolge het faillissement van de betrokken aannemer (een min-uitgave van 5 miljoen euro in 2017). Anderzijds zijn 3 geplande werven (waterproductiecentra Vilvoorde en Bilzen, de EMU in waterproductiecentrum Ossenberg) niet kunnen opstarten omwille van problemen met vergunningen en met de aannemer.

De investeringsuitgaven voor distributieleidingen stegen tot 37 miljoen euro.

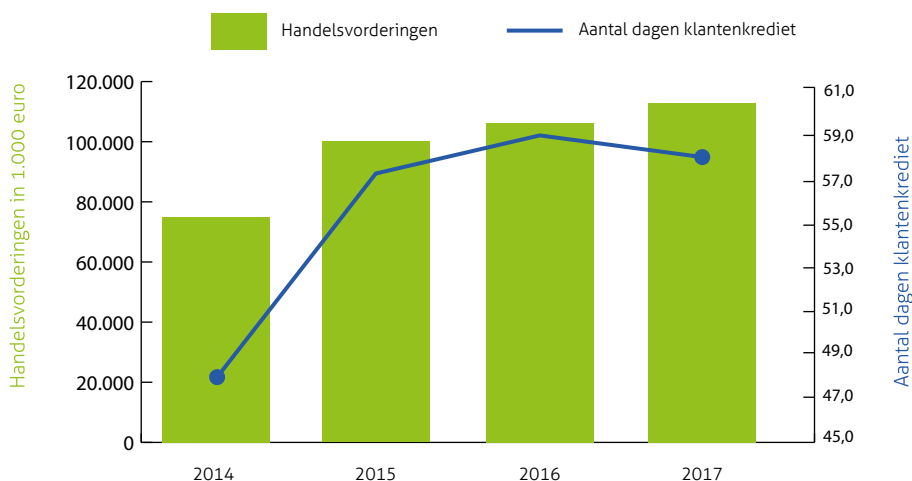
In de onderstaande tabel wordt de evolutie van de investeringsuitgaven weergegeven. Deze uitgaven worden weergegeven met inbegrip van de financiering door derden. Er dient nog opgemerkt te worden dat vanaf 2017 er geen 'mark up' meer geboekt wordt. Om de vergelijking met de voorgaande jaren consistent te maken, werd voor 2017 een voorstelling met een 'virtuele' mark up (2017 MU+) toegevoegd.

Sinds de invoering van het ERP midden 2015 kunnen alle investeringsprojecten binnen één systeem financieel opgevolgd worden. Bij de opstart werden er vertragingen vastgesteld bij de administratieve opvolging die tot een achterstand leidde bij de afrekening van werken in uitvoering. In de loop van 2017 werd erg ingezet op het optimaliseren van het hele proces en het wegwerken van deze achterstand. Dit blijkt ook uit de daling van de activa in aanbouw (code 27) ten bedrage van - 15 miljoen euro en de daling van de ontvangen vooruitbetalingen (code 46) met -6 miljoen euro.

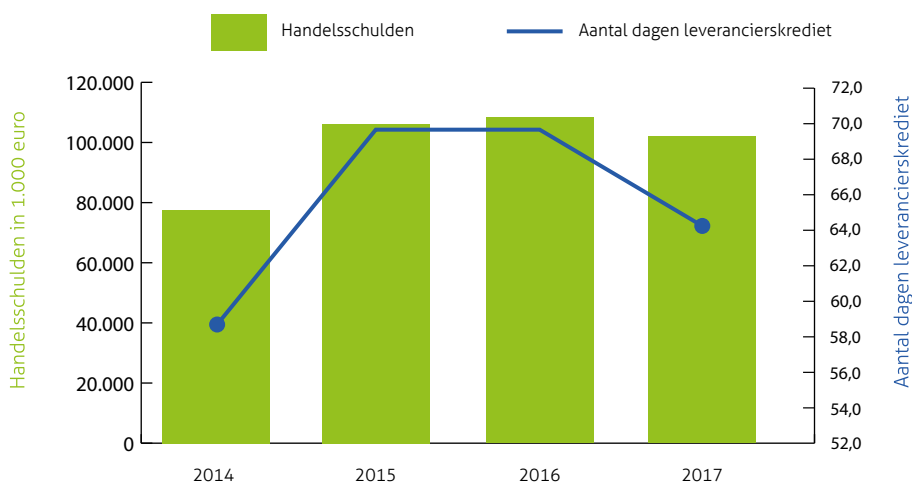
40 Handelsvorderingen (+ 5,5 miljoen euro) – 44 Handelsschulden (- 6,3 miljoen euro)

De openstaande **handelsvorderingen** stijgen met 5,5 miljoen euro t.o.v. eind 2016. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan de toename van de omzet, deels als gevolg van een stijging van de drinkwatertarieven met ongeveer 16% incl. indexatie, de indexatie van de saneringstarieven, alsook door de stijging van het aantal gefactureerde m³ met 2,5%.

Bij de **handelsschulden** zien we een daling van 6,3 miljoen euro.

In 2016 werd in het kader van de budgetneutraliteit van de omzet voor een totaal bedrag van 4,6 miljoen euro aan creditnota's opgemaakt als correctie op de aangerekende capaciteitsvergoeding, wat een impact had op de openstaande handelsschuld van het betreffende boekjaar. Deze creditnota's werden in de loop van 2017 verrekend.

Het aantal dagen klantenkrediet (57) blijft nog steeds lager dan het aantal dagen leverancierskrediet (64), wat een positieve impact heeft op de liquiditeit van de onderneming.

10 Kapitaal

Het kapitaal kent geen beweging in de loop van 2017.

12 Herwaarderingsmeerwaarden (- 9,8 miljoen euro) – 13 Reserves (+ 33,1 miljoen euro)

Om een correcter beeld te geven van het vermogen van de onderneming werden in 2012 de drinkwateraftakkingen geactiveerd. De herwaardering van de aftakkingen die dateren van voor 2012 werden via het eigen vermogen (code 12) verwerkt. Overeenkomstig artikel 57, §3, 1° KB W.Venn. wordt de herwaarderingsmeerwaarde (code 12) tot het beloop van de op de meerwaarde geboekte afschrijvingen (9,8 miljoen euro) overgeboekt naar de beschikbare reserve (code 13). De commissie voor boekhoudkundige normen beveelt deze overboeking aan omdat daardoor een getrouwer beeld wordt gegeven van de vermogenstoestand van de onderneming.

Het saldo van de herwaarderingsmeerwaarde op de aftakkingen bedraagt 127,7 miljoen euro op 31-12-2017.

Ingevolge de verwerking van het resultaat is 23,3 miljoen euro, het resultaat van de drinkwateractiviteit, op een onbeschikbare reserve geboekt.

14 Overgedragen winst/verlies (+ 8,4 miljoen euro)

Het resultaat van de rioolactiviteit en van de BU Industrie & services is toegevoegd aan het overgedragen resultaat.

16 Voorzieningen en uitgestelde belastingen (+ 13,1 miljoen euro)

Er hebben zich 2 belangrijke bewegingen voorgedaan in deze rubriek:

- De voorzieningen voor grote herstellings- en onderhoudswerken kennen een stijging met 8,7 miljoen euro. De belangrijkste impact gaat uit van de aanleg van een bijkomende voorziening van 9,5 miljoen euro voor de slibverwijdering uit de belangrijkste spaarbekkens (bekken 1 & 2 van Kluizen en het bekken van De Blankaart) van De Watergroep.
Er is vastgesteld dat fosfaat, als nutriënt voor fytoplankton, een belangrijke impact heeft op de bedrijfsvoering van de oppervlaktewaterwinningen. Door toename van fosfaat wordt een versnelde algenbloei vastgesteld, wat problematisch is op verschillende plaatsen in het zuiveringsproces van het waterproductiecentrum.
 - Tijdens de flocculatiestap leidt een algenbloei tot problemen met de vlokvorming en de noodzaak om hoge dosissen chemicaliën toe te voegen. Aangezien hiervoor FeCl (De Blankaart) of AlCl (Kluizen) wordt gebruikt, kan dit bij grote algenbloei leiden tot normoverschrijdingen van ijzer en/of geleidbaarheid in het rein water.
 - Niet alle algen worden verwijderd tijdens het flocculatieproces en ze zorgen daarna voor verstoppingen en doorslag van de zandfilters (ijzer, mangaan ...). Dit leidt ook tot een versnelde reactivatie van de actievekoolfilters en een te hoge turbiditeit in het rein water.
 - Tot slot vormen sommige fytoplanktonsoorten gevaarlijke toxines of leiden zij tot andere kwaliteitsproblemen zoals geurvorming.

Uit onderzoek gevoerd in de loop van 2017 is gebleken dat de impact van deze fosfaten niet alleen kan beheerst worden door een defosfatering op het ingenomen water. Ook wanneer er geen water wordt ingenomen, wordt er in bepaalde omstandigheden een verhoging van de fosfaten en dus algenbloei vastgesteld. Deze verhoging is afkomstig van een remobilisatie van fosfaten die aanwezig zijn in het historisch verontreinigde slib op de bodem en de dijken van het spaarbekken. Bijgevolg zullen maatregelen die er op gericht zijn de aanvoer van fosfaat te verminderen geen effect hebben zolang de interne bron van fosfaat niet wordt aangepakt.

Om een correcte en efficiënte waterwinning op lange termijn te kunnen garanderen, moet zowel een defosfateringsinstallatie worden gebouwd op het innamekanaal als moet het slib met de erin verbonden fosfaten worden verwijderd.

Op basis van een beschikbaar referentiepunt werd de kost per m² voor de slibverwijdering geraamd. Deze kost werd toegepast op de 3 geïmpacteerde spaarbekkens en dit op de totale oppervlakte: zowel de bodem als de dijken indien van toepassing. Op deze manier wordt een totale kostprijs berekend van nagenoeg 28 miljoen euro. Aangezien het de bedoeling is om einde 2019 – begin 2020 te starten met het ruimen van het slib werd in de rekeningen van 2017 al een voorziening aangelegd van 1/3 van deze kostprijs.

- De voorziening voor overige risico's en kosten stijgt met 4,4 miljoen euro, als volgt te verklaren:
 - Voorziening van 0,8 miljoen euro voor de kostprijsimpact van de cao 2017-2018 op de rekeningen van het boekjaar 2017,
 - Voorziening van 3,6 miljoen euro voor de aanleg van drinkwaterfonteinnetten op het grondgebied van elk van onze gemeenten-vennoten.

170/174 -42 -43 Financiële schulden (- 9,3 miljoen euro)

In 2017 werd in totaal voor een bedrag van 19,3 miljoen euro kredieten afgelost. Anderzijds werd er één nieuwe lening aangegaan bij BNP Paribas Fortis voor 10 miljoen euro.

176 Vooruitbetalingen op bestellingen (- 3,6 miljoen euro)

Het betreft hier waarborgtitels die in het verleden (1950-1993) werden uitgeschreven voor nieuwe aftakkingen. Er is hiervan nooit een register bijgehouden, de belangrijkste voorwaarde voor terugbetaling was de inlevering van de betreffende kwitantie. In de loop van 2017 werd overgegaan tot versnelde terugbetaling van deze waarborgtitels.

Ondanks zware communicatie-inspanningen, o.a. met een folder gevoegd bij de factuur, en de ruchtbaarheid in de pers werd slechts een gedeelte van de ontvangen waarborgen terugbetaald. Het saldo werd in één beweging afgeboekt en in resultaat genomen, zie ook onder rubriek 76 niet-recurrente bedrijfsopbrengsten.

DE RESULTATENREKENING

De Watergroep sluit haar resultatenrekening van boekjaar 2017 af met een **winst van 31,7 miljoen euro**.

BEDRIJFSRESULTAAT

De Watergroep realiseert een bedrijfswinst van 30,7 miljoen euro. Uiteraard moet dit verklaard worden door de bewegingen op meerdere posten.

RESULTATENREKENING 2017 – uitgedrukt in x 1.000 euro	Code	2016	2017	<> 2016
BEDRIJFSOPBRENGSTEN	70/76A	662.967	703.064	40.097
Omzet	70	567.050	613.983	46.933
Drinkwater		225.612	263.534	37.923
Vastrecht drinkwater		37.321	41.244	3.922
Verbruik drinkwater		182.379	215.586	33.207
Capaciteitsvergoeding		5.911	6.704	794
Sanering		307.714	316.749	9.035
Saneringsbijdrage/vergoeding		295.756	305.942	10.185
Inningvergoeding sanering (admin. vergoeding)		11.958	10.808	-1.150
Andere omzet		33.725	33.699	-25
Waterleveringen aan derden		8.064	9.378	1.314
Leveringen ander water (industriewater, grijs water,...)		2.713	2.819	106
Prestaties aftakkingen (plaatsen en herstellen watermeters,...)		6.470	6.011	-460
Keuringen		1.955	2.764	809
Rioleringen		11.295	10.067	-1.228
Overige omzet		3.227	2.660	-566
Voorraad goederen in bewerking	71	-519	-210	309
Geproduceerde vaste activa	72	15.422	7.032	-8.390
Andere bedrijfsopbrengsten	74	80.311	78.094	-2.217
Werkingsstoelage Mina-fonds		61.392	57.438	-3.954
Debiteurenopvolging		6.878	7.162	284
Gerecupereerde kosten		8.421	10.059	1.638
Diverse operationele opbrengsten		3.620	3.435	-186
Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	76A	703	4.165	3.462
BEDRIJFSKOSTEN	60/66A	-639.093	-672.384	-33.291
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	-6.263	-6.581	-318
Diensten en diverse goederen	61	-436.715	-446.913	-10.198
Kosten sanering		-343.126	-348.284	-5.157
Andere diensten en diverse goederen		-93.589	-98.630	-5.041
Water voor doorverkoop		-26.141	-28.999	-2.858
Werken aannemers		-17.251	-17.971	-719
Chemische producten		-4.363	-4.753	-389
Elektriciteit		-9.337	-9.289	48
Onderhoud infrastructuur		-5.490	-5.797	-307

Informatica		-9.008	-8.709	299
Postkosten		-4.784	-4.870	-86
Voertuigen		-2.726	-2.759	-33
Overige diensten en diverse goederen		-14.488	-15.483	-994
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	-101.395	-103.276	-1.881
Bezoldigingen en sociale lasten		-76.782	-75.427	1.356
Pensioenbijdragen		-22.915	-23.999	-1.085
Andere personeelskosten		-1.698	-3.850	-2.152
Afschrijvingen en waardeverminderingen op vaste activa	630	-77.427	-81.923	-4.497
Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/4	-1.104	-2.224	-1.120
Voorzieningen voor risico's en kosten	635/7	-628	-13.077	-12.450
Andere bedrijfskosten	640/8	-15.528	-18.319	-2.791
Taks waterleveringen en oppervlaktewater		-8.892	-8.670	222
Sloop		-822	-1.569	-747
Minderwaarden op handelsvorderingen		-3.930	-3.974	-45
Diverse operationele kosten		-1.884	-4.106	-2.222
Niet-recurrente bedrijfskosten	66A	-33	-70	-37
BEDRIJFSRESULTAAT (incl. niet-recurrente bedrijfskosten/opbrengsten)		23.875	30.681	6.806

70 Omzet (+ 46,9 miljoen euro)

Drinkwater (+ 37,9 miljoen euro)

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de **omzet uit waterverkoop** en zijn evolutie ten opzichte van 2016:

	Real. 2016	Real. 2017	<> 2016	% 2016
Drinkwater	225.612	263.534	37.923	116,8%
Vastrecht drinkwater	37.321	41.244	3.922	110,5%
Verbruik drinkwater	182.379	215.586	33.207	118,2%
Capaciteitsvergoeding	5.911	6.704	794	113,4%

- De omzet uit het vastrecht kent een toename met 3,9 miljoen euro. Dit is het gevolg van de afschaffing van de afgrenzing ingevolge de aanpassing van de waarderingsregels vanaf 1-1-2017. Voor het boekjaar 2016 werd deze omzet beïnvloed door de afgrenzing van zowel 2015 als 2016, voor het boekjaar 2017 werd enkel de afgrenzing van einde 2016 nog tegen geboekt.
- De omzet uit capaciteitsvergoeding neemt toe met 0,8 miljoen euro, maar dit is het gevolg van het feit dat in 2016 nog voor 819 Keur werd geboekt als huur voor grote watermeters op een andere rekening. Deze huur werd geïncorporeerd in de capaciteitsvergoeding.
- De omzet uit verbruik drinkwater stijgt met 33,2 miljoen euro ten opzichte van 2016. Dit is enerzijds het gevolg van een verkregen tariefstijging (incl. indexatie) van ongeveer 16%. Deze tarieven blijven constant over een periode van 6 jaar, behoudens de toegelaten indexatie. Anderzijds is er een toename van het aantal gefactureerde m³ drinkwater met 2,5% als gevolg van de drogere periode in 2016-2017.

Op basis van de indeling naar klantengroepen wordt deze stijging volledig gedragen door bedrijven. De grote bedrijven in voedselverwerking staan zelfs in voor de helft van de stijging (1,5 miljoen m³). We zien hier het effect van de lange droogteperiode in 2016/2017 en het aantrekken van de economische activiteit. De gefactureerde m³ bij particulieren blijft nagenoeg gelijk met 2016: +0,03%.

VERBRUIK x 1.000 m ³	2016	2017	<> delta m ³	% 2016
Particulieren	81.112	81.138	25	0,03%
Rechtspersonen / Bedrijven	39.572	42.975	3.403	8,60%
Openbare besturen en instellingen	1.857	1.844	-14	-0,74%
Gemeenten - vennoten	1.571	1.227	-344	-21,88%
Andere	316	393	77	24,33%
EINDTOTAAL	124.429	127.576	3.147	2,53%

Sanering (+ 9 miljoen euro)

	Real. 2016	Real. 2017	<> 2016	% 2016
Sanering	307.719	316.751	9.032	102,9%
Saneringsbijdrage/vergoeding	295.761	305.943	10.182	103%
Inningsvergoeding sanering (admin. vergoeding)	11.958	10.808	-1.150	90%

Sinds 2005 staan de drinkwaterbedrijven niet alleen meer in voor de productie en levering van drinkwater, maar hebben ze ook de decretale verplichting om het aan de abonnees geleverde water te saneren. Om de kosten van afvoer en zuivering te dekken, wordt aan de abonnee een **saneringsbijdrage** aangerekend. Deze bijdrage wordt als onderdeel van de integrale prijs voor het leveren van water opgenomen in de waterfactuur. Via de waterfactuur betaalt de consument zowel voor de productie en levering van het drinkwater, als de afvoer en zuivering van het afvalwater. Aan de private waterwinners wordt middels de aanrekening van een vergoeding een deelname gevraagd in de saneringskost.

In **2017** werd het **eenheidstarief van saneringsbijdrage/-vergoeding** geïndexeerd met 1,77%. Deze indexatie verklaart samen met de meer gefactureerde m³ de 10,2 miljoen extra bijdrage/vergoeding t.o.v. 2016.

Het aanrekenen van de saneringsbijdrage door het drinkwaterbedrijf brengt kosten met zich mee. Het betreft enerzijds administratieve kosten (klantenbeheer en facturatie) en anderzijds het risico dat de aangerekende bijdragen nooit ontvangen zullen worden (= *debiteurenrisico*). Om deze kosten te dekken heeft elk Vlaams drinkwaterbedrijf recht op een **inningspercentage** op de gefactureerde bedragen (verder de administratieve vergoeding genoemd). Deze zijn in 2017 verlaagd van 4% in 2016 naar 2,74% voor de zuivering en 3,75% voor de afvoer. Dit is het resultaat van de vraag van de Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw in haar schrijven van 3 oktober 2016 voor een vermindering van de werkingstoelagen.

Andere omzet (+ 0,0 miljoen euro)

Hoewel de totale andere omzet 2017 quasi gelijk is aan deze van het jaar 2016, doen er zich onderliggend toch enkele belangrijke bewegingen voor:

In 2017 is de omzet van **waterleveringen aan derden** 1,3 miljoen euro *hoger* dan in 2016. Dit is te verklaren door de gestegen waterverkopen aan andere drinkwaterbedrijven en meer in het bijzonder aan TMVW in het kader van Aquaduct. Ook hier zien we het effect van de lange droogteperiode in 2016/2017 en het aantrekken van de economische activiteit.

De **omzet rioleringen** is dan weer 1,3 miljoen euro lager dan in 2016 voornamelijk doordat er in 2016 enkele grote investeringsprojecten gefactureerd zijn.

Voor beide verklaringen doet er zich eenzelfde fenomeen voor langs de kostenkant.

72 Geproduceerde vaste activa (- 8,4 miljoen euro)

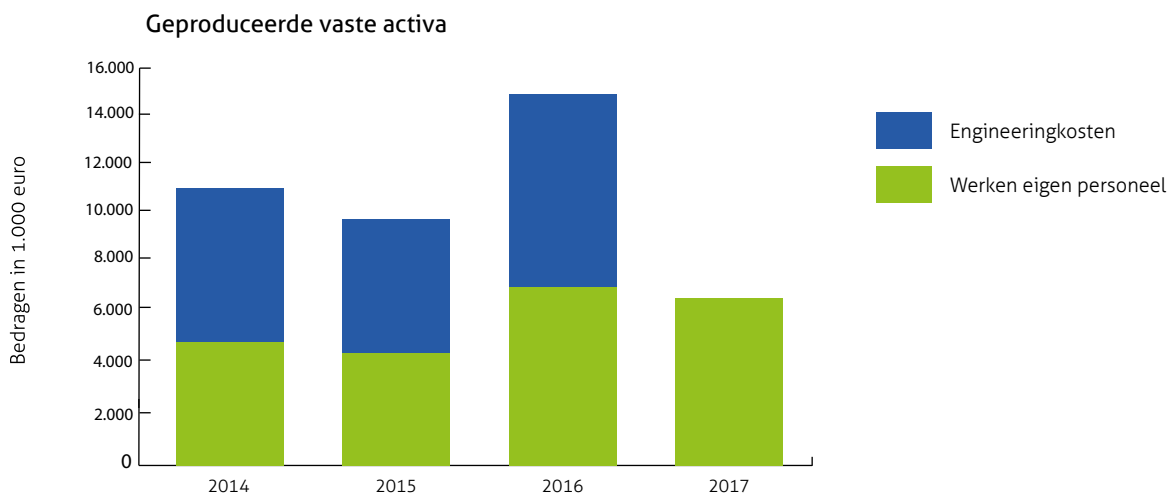
De geproduceerde vaste activa dalen met 8,4 miljoen euro.

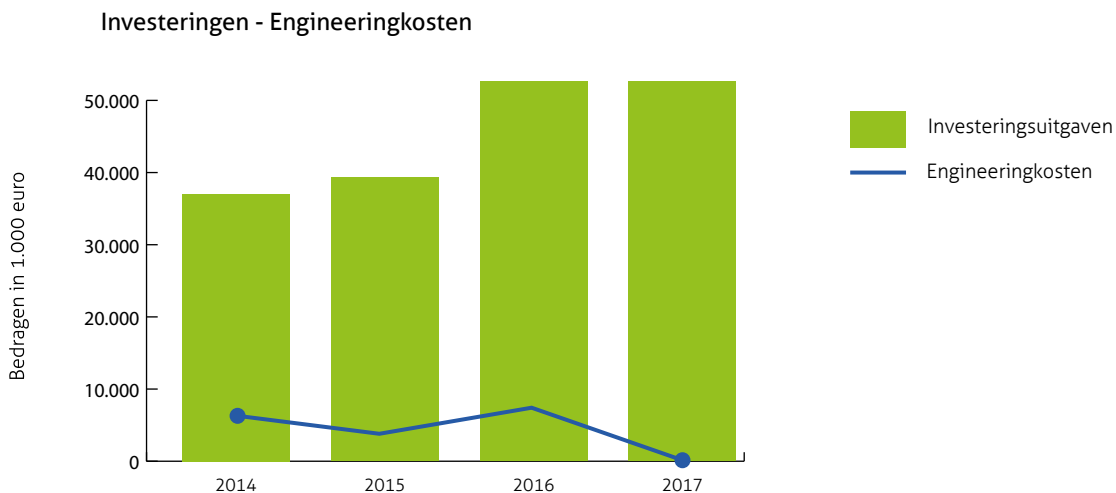
Dit is quasi volledig toe te schrijven aan de wijziging van de waarderingsregels, waarbij beslist werd de onrechtstreekse productiekosten niet langer op te nemen in de vervaardigingsprijs van de investeringsprojecten.

De motivering voor deze wijziging is dat, sinds de opstart van het nieuwe ERP in de loop van 2015, er gebruikgemaakt wordt van het direct costing model voor het sturen en opvolgen van de investeringsprojecten en in het bijzonder van de leidingprojecten. Concreet betekent dit dat zowel de voorafgaande evaluatie, de budgettering als de projectopvolging en nacalculatie steeds gebeurt aan de hand van direct toerekenbare kosten, zoals de aannemerskosten, de materiaalkosten en de kosten van het eigen personeel. Hierdoor is het aangewezen dat voor de bepaling van de vervaardigingsprijs in de toekomst enkel nog rekening wordt gehouden met de directe productiekosten.

Dit heeft een effect ten opzichte van het vorige boekjaar van - 8,4 miljoen euro.

De overige geproduceerde vaste activa liggen op het niveau van het vorige boekjaar.

74 Andere bedrijfsopbrengsten (- 2,2 miljoen euro)

De **werkingstoelage MINA-fonds** daalt met 3,9 miljoen euro.

De MINA-werkingstoelage 2017 is 3.954 Keur lager dan de realisaties 2016. Deze werkingstoelage saldeert de kosten en opbrengsten zuivering. De kosten zuivering zijn 1.475 Keur hoger dan de realisaties 2016, de opbrengsten zuivering zijn 5.429 Keur hoger dan de realisaties 2016.

De **gerecupereerde kosten** stijgen met 1,6 miljoen euro.

- De belangrijkste hiervan zijn de tussenkomsten van derden voor drinkwaterleidingen en aftakkingen:
 - + 2,3 miljoen euro in 2016.
 - Vanaf 2016 wordt er per project en per activagroep bekeken of de tussenkomst van derden voor drinkwaterleidingen en aftakkingen groter is dan het investeringsbedrag. Indien dat het geval is, wordt dit overschot in opbrengst genomen. Bovendien werd in 2017 werden inspanningen geleverd om de achterstand in de afrekening en afsluiting van oude leidingprojecten weg te werken. Dit resulteert in een hogere opbrengst van 1,6 miljoen euro in vergelijking met het vorige boekjaar.
 - Voor leidingprojecten is de afrekening van oude voorschotfacturen (voor 2011) ingehaald voor een bedrag van 0,7 miljoen euro.
- De facturen voor het technisch beheer van de installaties van SWDE liggen 0,7 miljoen euro lager dan 2016.

76 Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten (+ 3,5 miljoen euro)

Zoals besproken onder de rubriek 176 van de balans werden de in het verleden opgevraagde waarborgtitels die, ondanks zware communicatie-inspanningen, niet konden worden terugbetaald in één keer in resultaat genomen.

61 Diensten en diverse goederen (+ 10,2 miljoen euro)

De **kosten sanering** zijn gestegen met 5,2 miljoen euro. Om aan haar saneringsverplichting te kunnen voldoen, werkt De Watergroep samen met een aantal partners. De afvoer van afvalwater gebeurt in samenwerking met de rioolbeheerders, veelal gemeentes en intercommunales. Voor de zuivering van afvalwater werd een contract afgesloten met Aquafin. Deze partners maken aanspraak op de gefactureerde saneringsbijdragen/vergoedingen. De aangerekende kosten voor zuivering en afvoer liggen 5,2 miljoen euro hoger dan in 2016 ingevolge indexatie van de tarieven, het hoger gefactureerd aantal m³ en de afrekening eigen winners.

De kosten **andere diensten en diverse goederen** zijn gestegen met 5,0 miljoen euro. De voornaamste verklaring hiervoor is dat de kosten *water voor doorverkoop* met 2,9 miljoen euro zijn gestegen: de wateraankopen bij SWDE zijn gestegen met 1,1 miljoen euro ten opzichte van 2016 en de wateraankopen bij TMVW zijn gestegen met 1,2 miljoen euro. Dit is grotendeels te verklaren doordat er meer volumes zijn aangekocht omwille van de grote droogte tot en met de zomer. Dit zorgde enerzijds voor minder capaciteit in de oppervlaktewaterwinningen (voornamelijk De Blankaart en de Ieperse waterproductiecentra) en anderzijds door hogere verbruiken van klanten.

62 Personeelskost (+1,9 miljoen euro)

Het **aantal VTE's**, zoals weergegeven in de sociale balans, is in 2017 met gemiddeld 22 **gedaald** t.o.v. het gemiddelde van 2016. Deze daling ligt in lijn met de doelstelling uit het toekomstplan om het personeelsbestand tegen 2018 te verminderen met 6%. De vermindering moet er komen door efficiëntieverhoging en natuurlijke afvloeiing van personeelsleden, dus zonder naakte ontslagen. Op 2 september 2016 wijzigde de regeling van de **loopbaanonderbreking** in de openbare sector. Heel wat oudere medewerkers beslisten om voor september nog in het oude systeem te stappen, dat hun toelaat deeltijdse loopbaanonderbreking te nemen tot aan de pensioenleeftijd. Dit fenomeen werkt nog door in de rapportering over 2017.

In juli werden de **lonen geïndexeerd met 2%**. Deze verhoging wordt deels gecompenseerd door de daling van het aantal VTE's.

Het decreet van 17 december 1997 stelt De Watergroep verantwoordelijk voor de betaling van de pensioenen van zijn oud-medewerkers. Om aan deze verplichting te kunnen voldoen, heeft De Watergroep een financiële reserve opgebouwd. Deze pensioenreserve, die door Ethias beheerd wordt, moet steeds op peil gehouden worden om te kunnen voorzien in een voldoende dekkingsgraad van de lopende en toekomstige pensioenen. De raad van bestuur ziet erop toe dat er voldoende middelen aan de pensioenskas doorgestort worden.

De **pensioenbijdrage** voor statutaire personeelsleden **steeg met 1,1 miljoen euro** t.o.v. 2016.

630 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa (+ 4,5 miljoen euro)

De afschrijvingskosten van **software** stijgen met 2,3 miljoen euro.

Bij elke nieuwe release van Neptunus worden de gemaakte **investeringskosten in software** geactiveerd.

Daarenboven werden zowel het project Vesta (operationeel vanaf 1-1-2017) als het project MOKA (operationeel vanaf 1-10-2017) opgeleverd en geactiveerd. Het sinds 2015 verhoogde investeringsritme heeft een cumulerend effect op de afschrijvingskosten. De computersoftware wordt lineair afgeschreven over 3 jaar.

De afschrijvingen van **gebouwen** nemen toe met 1,2 miljoen euro, voornamelijk door de oplevering en activering van enkele grote projecten: het waterproductiecentrum van Velm (8,5 miljoen euro), het administratief gebouw in Kluizen (4,6 miljoen euro) en het waterproductiecentrum in Zele (4,4 miljoen euro).

De toename bij afschrijvingskosten **installaties, machines en uitrusting** komt voor 0,9 miljoen euro door de activatie van rioolprojecten (geen activatie in 2016) en voor 0,2 miljoen euro door leidingprojecten.

631/4 Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen (+ 1,1 miljoen euro)

De waarderingsregels van De Watergroep voorzien een waardevermindering van 50% op de handelsvorderingen die ouder zijn dan één jaar en 100% op 2 jaar en ouder.

De impact van de hogere openstaande facturen zoals toegelicht bij de betreffende balansrubriek laat zich voelen in een toename van de **waardeverminderingen op handelsvorderingen**.

FINANCIËEL RESULTAAT

Het financieel resultaat van De Watergroep bedraagt **+ 1,0 miljoen euro**.

RESULTATENREKENING 2016 – uitgedrukt in x 1.000 euro	Code	2016	2017	<> 2016
FINANCIËLE OPBRENGSTEN	75/76B	4.873	4.897	24
Opbrengsten uit vlottende activa	751/7	226	170	-56
Kapitaalsubsidies	753	4.647	4.727	80
FINANCIËLE KOSTEN	65/66B	-5.619	-3.852	1.768
Kosten van schulden	650	-5.589	-3.821	1.768
Andere financiële kosten	652/9	-31	-31	-0
FINANCIËEL RESULTAAT (incl. niet-recurrente financiële kosten/opbrengsten)		-747	-1.045	1.792

Dit gunstige resultaat is vooral het gevolg van de daling van de **kosten van schulden** met 1,8 miljoen euro aangezien de financiële opbrengsten vrij constant blijven.

De daling van de financiële kosten is het gevolg van de gunstige herfinanciering van leningen in 2016 en een verdere afbouw van de uitstaande schuld met 9,3 miljoen euro (zie rubriek 17-42).

RATIOANALYSE

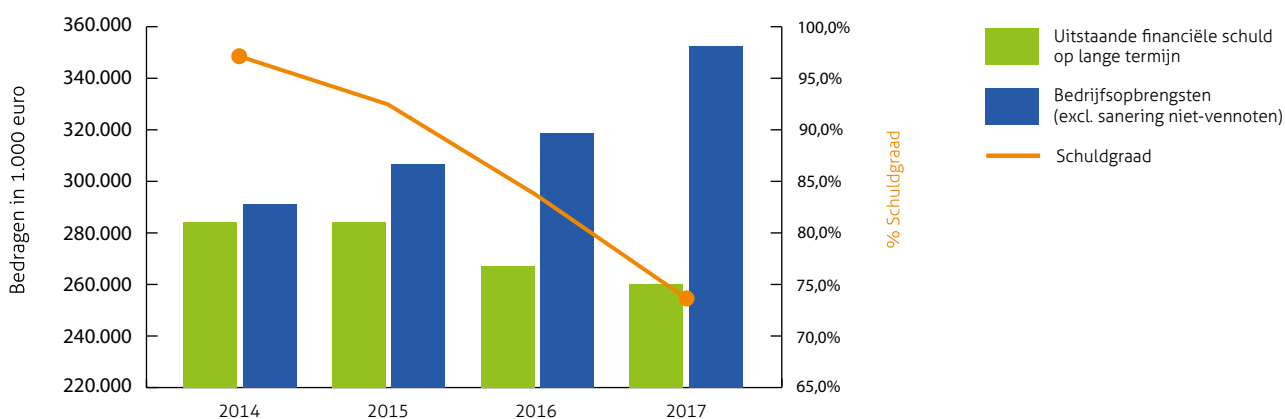
Schuldgraad

Uitgedrukt in x 1.000 euro	Code	2014	2015	2016	2017
Uitstaande financiële schuld	173/4 - 42 - 43	284.646	285.663	269.349	260.063
Bedrijfsopbrengsten (excl. sanering niet-vennoten)	70/74 - Sanering	293.018	308.224	319.139	353.401
SCHULDGRAAD		97,1%	92,7%	84,4%	73,6%

Een van de uitgangspunten van het toekomstplan is om via een *evenwicht in investeringen en inkomsten*, de **schuldgraad onder controle** te houden.

De schuldgraad wordt berekend als de totale financiële schuld gedeeld door de inkomsten voor De Watergroep. Bedoeling is om dat percentage voor *drinkwater onder de 80%* te houden. Hiervan mag worden afgeweken in geval van overnames, maar deze schuldratio moet dan op korte termijn terug naar 80% gebracht worden. Voor de business units actief in afvalwater en industriewater worden in de komende jaren nog wel extra schulden toegelaten, aangezien in deze markt nog heel wat investeringen nodig zijn om de activiteiten te verruimen. De maximale bovengrens voor heel De Watergroep bedraagt 105%.

Evolutie schuldgraad

Wanneer we de evolutie van de schuldgraad over de jaren bekijken, zien we dat deze **gunstig evolueert**.

In 2014 bedroeg de schuldgraad nog 97,1%. Op 31 december 2014 werd de Intercommunale Watermaatschappij (IWM) overgenomen door De Watergroep. De lening ter financiering van de overname werd in de rekeningen van 2014 opgenomen. Gezien het moment van de overname (31-12) stond hier nog geen omzet tegenover.

In 2015 bleven de schulden quasi gelijk, maar werd er ook omzet gerealiseerd uit de facturatie aan de overgenomen IWM-klanten. Hierdoor daalde de schuldgraad naar 92,7%.

Door de toename van de bedrijfsopbrengsten en de positieve liquiditeitspositie van De Watergroep kon de financiële schuld afgebouwd worden met 16,3 miljoen euro in 2016 en met 9,7 miljoen euro in 2017. In 2017 wordt deze ratio bovendien beïnvloed door de sterke toename van de bedrijfsopbrengsten, zoals hoger besproken. De schuldgraad daalt in 2017 dan ook verder tot 73,6%. Dit moet een gezonde financiële basis geven voor de geplande investeringen, aangezien de drinkwatertarieven voor zes jaar vastliggen.

Beheersing financiële risico's

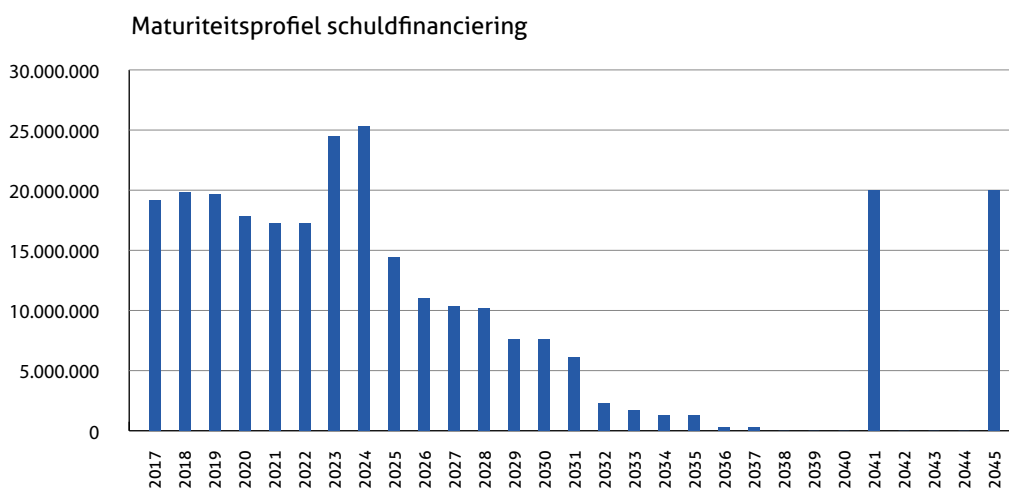
Het kredietrisico dat bestaat op de schuld wordt niet alleen beheerst door een beperking van de uitstaande schuld (zie bespreking 'schuldratio' hierboven) maar ook door een zo groot mogelijke spreiding ervan. Deze spreiding heeft betrekking op de kredietverstrekkers, de looptijden, de spreiding van de vervaldagen over het jaar en de spreiding van de herfinancieringsmomenten over de jaren heen.

In de tabel hieronder worden de evolutie van de totale leningschuld weergegeven en de spreiding ervan over de verschillende looptijden.

	2014	2015	2016	2017
Vlottend	33.835.410	23.960.000	22.340.000	20.720.000
1 jaar		12.000.000	10.800.000	9.600.000
3 jaar	25.191.401	23.591.798	21.987.257	20.399.029
5 jaar	73.181.103	66.286.722	60.010.490	53.746.496
Ethias Var 10j	80.000.000	60.000.000		
10 jaar	18.438.621	37.324.883	34.211.144	31.097.406
12 jaar			20.000.000	18.333.333
15 jaar (via renteswap)	24.000.000	22.500.000	41.000.000	38.166.667
20 jaar		20.000.000	19.000.000	28.000.000
25 jaar			20.000.000	20.000.000
30 jaar		20.000.000	18.000.000	16.000.000
TOTAAL	254.646.535	285.404.146	269.201.187	260.062.932

We zien hier de sterke schuldopbouw in 2015, als gevolg van de financiering van de overname van IWM, en de schuldafbouw in de loop van de daaropvolgende jaren. Tegelijk werd gebruikgemaakt van de gunstige markt-omstandigheden om een versnelde spreiding in looptijden te bewerkstelligen.

De onderstaande grafiek geeft de spreiding van de aflossingen over de jaren heen van de huidige schuld.

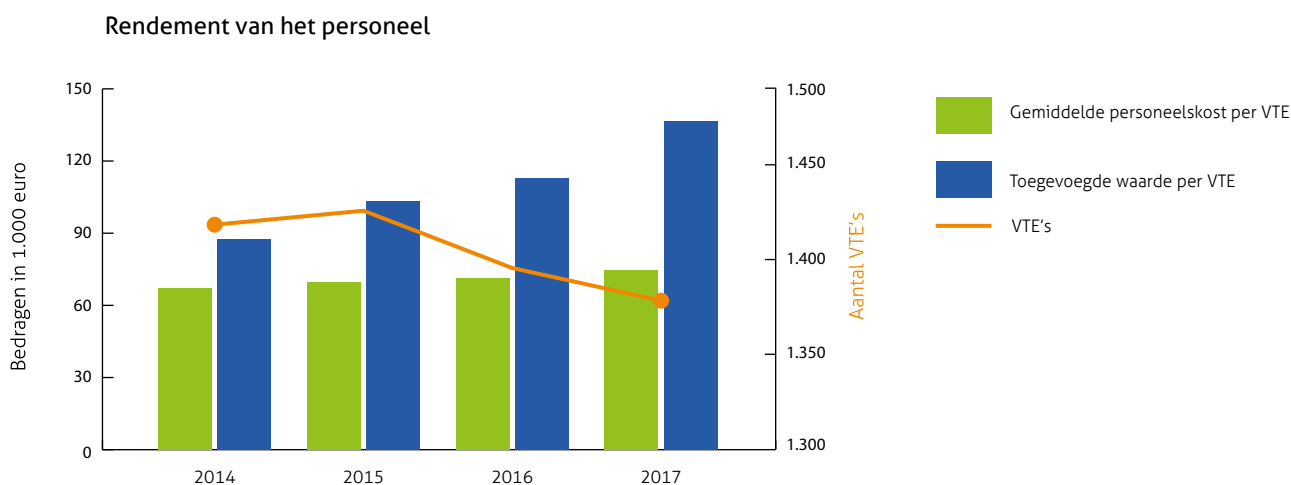

Financiële instrumenten: Interest Rate Swap

Wanneer door omstandigheden de som van de renteherzieningen en het te herfinancieren bedrag opmerkelijk hoger is dan gemiddeld, veroorzaakt dit een renterisico dat kan ingedekt worden. In dat geval kan bijgestuurd worden door gebruik van financiële instrumenten. Daarom werd al in 2012 een Interest Rate Swap (IRS) doorgevoerd, die is ingegaan op 30-11-2015. De rente op een langetermijnkrediet werd door middel van een IRS vastgeklekt. Het betreft een lening op 20 jaar, afgesloten op 30-11-2010 met een initieel ontleend kapitaal van 30 miljoen euro en met constante kapitaalaflossingen.

De jaarlijkse aflossing blijft behouden, de 5-jaarlijks herzienbare rente gebaseerd op ISDAFIX 5 jaar +48 basispunten werd omgezet in een vaste rentevoet van 3,265% per jaar. Op dit moment staat voor de lening nog 19,5 miljoen euro open. De jaarlijkse aflossingen bedragen 1,5 miljoen euro. De IRS vermindert het renterisico en draagt tegelijk bij tot een grotere spreiding in de looptijden van de leningsportefeuille. Merk op dat deze transactie enkel dient ter indexering en niet ter speculatie. De Swap zal conform de raadsbeslissing en ongeacht het resultaat tot de vervaldatum worden aangehouden. Dit is de reden waarom geen aparte provisies dienen te worden geboekt.

Toegevoegde waarde per VTE

De Watergroep streeft ernaar om op termijn met minder personeelsleden efficiënter te gaan werken.

In 2017 daalde het aantal gemiddelde voltijdse equivalenten (VTE's) met 21,7 t.o.v. 2016. De personeelskosten namen toe met 1,44% door de verhoogde werkgeversbijdrage voor sociale verzekeringen en de pensioenbijdrage. Hierdoor neemt de gemiddelde personeelskost per VTE toe van 72 Keur in 2016 naar 75 Keur in 2017.

De toegevoegde waarde per VTE, of anders gezegd de efficiëntie per personeelslid, neemt ook toe (van 113 Keur naar 138 Keur).

Belangrijk is dat de toegevoegde waarde per VTE een stuk hoger blijft dan de gemiddelde personeelskost per VTE. Een gemiddeld personeelslid voegt dan meer waarde toe aan de onderneming dan dat het de onderneming kost.

EBIT (Earnings before interest and tax)

OMSCHRIJVING – uitgedrukt in < 1.000 euro	Rubriek	2014	2015	2016	2017
Omzet	70	481.902	565.926	567.050	613.983
Kost voorraad	60/71	-7.379	-6.725	-6.782	-6.790
Diensten en diverse goederen	61	-375.587	-429.238	-436.715	-446.913
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	-100.551	-100.661	-101.395	-103.276
Andere bedrijfskosten	640/8	-24.328	-14.805	-15.528	-18.319
Andere bedrijfsopbrengsten	74	98.619	72.614	80.311	78.094
Geproduceerde vaste activa	72	11.588	9.960	15.422	7.032
EBITDA		84.264	97.072	102.364	123.810
EBITDA %		17,5%	17,2%	18,1%	20,2%
Afschrijvingen en waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	630	-68.044	-74.749	-77.427	-81.923
Voorzieningen voor risico's en kosten	635/7	1.705	5.535	-628	-13.077
Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/4	772	-289	-1.104	-2.224
EBIT		18.696	27.569	23.205	26.585
EBIT %		3,9%	4,9%	4,1%	4,3%
Niet-recurrente bedrijfskosten/opbrengsten	66A/76A	-12.726	3.060	669	4.095
Financieel resultaat	65/75	-2.034	-2.025	-747	1.045
WINST VAN HET BOEKJAAR		3.936	28.604	23.128	31.726
WINST %		0,8%	5,1%	4,1%	5,2%

RESULTATENREKENING PER DIVISIE

Door de invoering van het geharmoniseerde drinkwatertarief begin 2016 hebben de provinciale waterdiensten geen impact meer op hun opbrengsten en bijgevolg op hun resultaat en worden de resultaten analytisch voorgesteld per divisie.

De divisies vertegenwoordigen de hoofdprocessen: **drinkwater, afvalwater en industriewater**, de drie marktsegmenten waar De Watergroep actief is.

Om tot een resultaat per divisie te komen, werd er een set van regels afgesproken.

Geleverde prestaties tussen de divisies worden aan afgesproken tarieven doorgerekend.

De divisies afvalwater en industriewater doen een beroep op een aantal ondersteunende diensten binnen drinkwater. Jaarlijks wordt er afgesproken van welke diensten er gebruik zal worden gemaakt, in welke mate en tegen welke kostprijs.

Onderstaande tabel geeft het resultaat per divisie:

ANALYTISCHE RESULTATEN – uitgedrukt in x 1.000 euro	2016	2017
DRINKWATER	14.596	23.338
AFVALWATER	7.757	7.856
RioP - RR Riopact-vennoten	6.491	8.149
Riopact (BU riolen & stille handelsvennootschap)	1.004	189
Sanering - niet-vennoten	261	-482
INDUSTRIE & SERVICES	775	532
TOTAAL	23.128	31.726

Binnen de **divisie afvalwater** wordt er een **bijkomende opdeling** gemaakt.

De **RioP**-rekeningen zijn **niet solidair**. Per Riopact-vennoot wordt er jaarlijks een resultaat vastgesteld. Het resultaat dat toekomt aan de individuele gemeente mag niet gebruikt worden voor het wegwerken van eventuele negatieve resultaten van andere waterdiensten.

De Watergroep en Aquafin beslisten om vanaf 1-1-2015 hun bestaande samenwerking op het vlak van afvalwater-beheer te integreren in *een stille handelsvennootschap*, waarbij de resultaten van die activiteit op een 50/50-basis worden gedeeld tussen beide partners. De Watergroep heeft als beherende vennoot de boekhouding van de stille handelsvennootschap in de eigen boekhouding geïntegreerd. De prestaties van de stille handelsvennootschap kunnen geïdentificeerd worden door het gebruik van 'specifieke' financiële dimensies. Op jaareinde wordt 50% van het resultaat van de stille handelsvennootschap toegewezen aan enerzijds de stille vennoot i.e. Aquafin en anderzijds De Watergroep. Het deel van de marge dat toekomt aan De Watergroep (50%) wordt toegerekend aan de business unit Riolen (divisie afvalwater).

Het derde luik binnen de divisie afvalwater heeft betrekking op het **sanerings**gebeuren van de niet- Riopact-vennoten.

DE RESULTAATVERWERKING

Wat de bestemming van de winst van het boekjaar per einde 2017 ten bedrage van 31,7 miljoen euro betreft, stelt de raad van bestuur van De Watergroep voor aan de algemene vergadering het resultaat als volgt te verwerken:

- Resultaat drinkwateractiviteit (23,3 miljoen euro): toe te wijzen aan de onbeschikbare reserves,
- Resultaat rioolactiviteit (7,8 miljoen euro): over te dragen naar het volgende boekjaar,
- Resultaat business unit Industrie & Services (0,5 miljoen euro): over te dragen naar het volgende boekjaar.

KWIJTING VERLENEN

De Raad stelt tevens voor om kwijting te verlenen aan de bestuurders en aan de commissaris voor het uitgeoefende mandaat gedurende het boekjaar 2017.

Bijkomende elementen

BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN DIE NA HET EINDE VAN HET BOEKJAAR HEBBEN PLAATSGEVONDEN

Niet van toepassing.

BESCHRIJVING VAN DE RISICO'S EN ONZEKERHEDEN

Gelet op de maatschappelijke functie als drinkwaterbedrijf is risicomanagement voor De Watergroep van groot belang. Risicomanagement maakt binnen De Watergroep op meerdere niveaus deel uit van de besluitvorming.

Driejaarlijks worden met behulp van integraal risicomanagement de voornaamste bedrijfsrisico's geïnventariseerd, gewogen, geprioriteerd en tot slot beheerst. Hierdoor kan De Watergroep weloverwogen keuzes maken die de kans op slagen van onze strategie vergroten. Door bewuste afwegingen te maken tussen de strategische doelen en de risico's die we bereid zijn te nemen, streven we naar een maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering.

Om de risico's te beoordelen, wordt binnen De Watergroep volgende risicohouding gehanteerd:

RISICOCATEGORIE	RISICHOUDING	TOELICHTING
STRATEGISCH	Middel	De Watergroep is bereid om tot op zekere hoogte risico's te nemen om haar lange-termijnvisie te realiseren. Er wordt gestreefd naar een optimale balans tussen risico en langetermijndoelstellingen.
OPERATIONEEL	Zeer laag tot laag	Risico's ten aanzien van de veiligheid van de medewerkers en de leveringszekerheid van kwalitatief hoogstaand drinkwater dienen zeer laag te worden gehouden. Voor processen die niet rechtstreeks met drinkwater in aanraking komen, is een lage bereidheid tot acceptatie van risico's afhankelijk van de inspanning die de risicobeheersing met zich meebrengt.
FINANCIEEL	Laag	Risico's ten aanzien van het financiële beleid worden zoveel mogelijk vermeden.
COMPLIANCE	Zeer laag	De Watergroep streeft ernaar te voldoen aan de wet- en regelgeving.

Strategische risico's

Het risico als gevolg van het onvoldoende opvolgen van toekomstige evoluties wordt als top strategisch risico weergegeven. Door de huidige sterk taakgerichte focus bestaat het risico dat De Watergroep onvoldoende kennis heeft van de toekomstige evoluties, waardoor de visie van toonaangevend drinkwaterbedrijf niet kan gerealiseerd worden.

Om beter gewapend te zijn tegen dit risico wordt de organisatiestructuur aangepast. Als beheersmaatregel is beslist om De Watergroep te reorganiseren van een geografisch gestuurde organisatie naar een procesgestuurde organisatie, met veel meer aandacht voor kennisoverdracht en innovatie. In 2016 is al de financiële rapportering per provinciale directie afgeschaft. In 2017 zijn per proces de nieuwe directieleden aangesteld, waardoor er vanaf 1-1-2018 geen geografische aansturing meer zal zijn op directieniveau. Niet alleen moeten door de centrale aansturing onafhankelijk van de locatie de beste praktijken worden toegepast. Daarnaast zal ook de nieuwe directie Innovatie de andere directies ondersteunen, zodat de nieuwe ontwikkelingen en evoluties steeds op een adequate manier hun toegang zullen vinden binnen De Watergroep.

Operationele risico's

Het niet voldoen aan leveringsverplichtingen wordt door De Watergroep als belangrijkste operationele risico omschreven. Dit is tweeledig. Ten eerste ontstaat door onvoldoende toegang tot waterbronnen (zowel grond- als oppervlaktewater en zowel intern als extern) het risico op tekort aan water, waardoor we onze klanten niet van voldoende drinkwater kunnen voorzien. Ten tweede ontstaat door contaminatie van het water van bron tot aan de klant het risico dat de drinkwaternormen worden overschreden en het geleverde water niet aan de vereiste kwaliteitsnormen voldoet.

Als beheersmaatregel voor het volumerisico en in uitvoering van de openbare dienstverplichtingen zijn in 2017 de **waterleveringsplannen** voltooid. Deze leveringsplannen zijn opgesteld voor het volledige leveringsgebied, onderverdeeld in bevoorradingsgebieden die op hun beurt bestaan uit meerdere verbruikszones. Naast een overzicht van de technische infrastructuur omvat het leveringsplan per verbruikszone de capaciteit en levering onder niet-verstoorde omstandigheden. Om een beeld te krijgen van de robuustheid van de leveringszekerheid is voor elke installatie of hoofdleiding in kaart gebracht hoe een uitval kan opgevangen worden via de beschikbare reservecapaciteit en/of via verbindingsmogelijkheden met andere gebieden. Uit deze sterkte/zwakteanalyse worden benodigde investeringen afgeleid om de leveringszekerheid te verbeteren, zoals uitbreiden van de wincapaciteit uit grond- of oppervlaktewater, verhogen van de zuiveringscapaciteit, versterken van het toevoernet of verbindingen met andere drinkwaterbedrijven.

Als beheersmaatregel voor het kwaliteitsrisico heeft De Watergroep de **waterveiligheidsplannen** opgesteld waarin alle huidige en toekomstige risico's voor de winning, de zuivering en de distributie van drinkwater worden geïdentificeerd. Alle denkbare bedreigingen zijn nauwkeurig geïnventariseerd. Expertgroepen hebben de bedreigingen beoordeeld en het risico bepaald. Risicomanagement is een continu proces, daarom worden de waterveiligheidsplannen periodiek getest en herzien. Er is een coördinator waterveiligheidsplannen actief, die deze planning- en controlecyclus vastlegt en bewaakt. Zo kunnen we de permanente levering van kwaliteitsvol drinkwater, nu en in de toekomst, nog beter waarborgen.

Naast de waterveiligheidsplannen zorgen een 24/7-wachtdienst, redundante informatica- en communicatiesystemen en een goed uitgewerkt staalnameprogramma voor een optimale controle. Het aangaan van langlopende overeenkomsten met andere drinkwaterbedrijven en de uitbouw van een nooddrinkwatervoorziening in samenspraak met AquaFlanders laten eveneens toe om bij calamiteiten snel een oplossing te bieden en de klanten een minimale dienstlevering te waarborgen.

Financiële risico's

Het debiteurenrisico en het renterisico worden als belangrijkste financiële risico's aanzien.

Om het debiteurenrisico te beperken, rekent De Watergroep op een goed uitgebouwd intern debiteurenbeheer. Er wordt gewerkt met een driemaandelijkse voorschotfacturatie, die ervoor zorgt dat het risico per openstaande drinkwaterfactuur beperkt blijft. Indien deze maatregelen niet zorgen voor een tijdige inning is het mogelijk om een beroep te doen op het uitgewerkte externe debiteurenbeheer, dat opgesplitst wordt in een minnelijke en een gerechtelijke fase.

Het renterisico wordt beheerst door zowel de oorzaak als de gevolgen ervan aan te pakken. De Watergroep probeert de schuldenlast te beperken door de opmaak van een investeringsplan op lange termijn, een uitgavenbudget en een uitgewerkt monitoringsysteem om de schuldgraad optimaal te beheersen. Door een permanente opvolging van de uitstaande leningen en een maximale spreiding over looptijden, aanbieders en vervaldagen wordt het financiële risico beperkt. Om inzicht te verwerven in het maturiteitsprofiel en de spreiding van de uitstaande schulden wordt verwezen naar het financieel verslag.

WERKZAAMHEDEN OP HET GEBIED VAN ONDERZOEK EN ONTWIKKELING

De volgende jaren zet De Watergroep sterk in op onderzoek en ontwikkeling. Er wordt 1% van de drinkwateromzet vrijgemaakt om op een nog meer gefundeerde manier watertechnologische kennis te ontwikkelen en in te zetten bij de technische bedrijfsprocessen. Dit is een noodzaak om de missie en de visie te realiseren, maar vooral ook de leveringszekerheid van kwaliteitsvol drinkwater in de toekomst te garanderen.

De Watergroep maakt aanspraak op een aantal Europese subsidies voor de financiering van haar projecten. De Belgische overheid voorziet ook in fiscale stimuli voor onderzoek en innovatie. Zo komt De Watergroep in aanmerking voor een gedeeltelijke vrijstelling van bedrijfsvoorheffing voor onderzoekers. Het is een maatregel met een significante financiële impact. Er werd beslist om het fiscale voordeel terug te investeren in onderzoek en ontwikkeling.

Er loopt binnen de directie techniek een **uitgebreid programma voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie** ten behoeve van een duurzame, leveringszekere en klimaatbestendige drinkwaterbevoorrading.

Het programma is opgebouwd rond 4 hoekstenen.

Horizon- en technologiescan

Via een analyse van de maatschappelijke evoluties en nieuwe bedreigingen worden de onderzoeksnoden bepaald. Actieve deelname aan congressen en lidmaatschappen bij relevante organisaties laten ons toe de vinger aan de pols te houden aangaande de technologische, ecologische en socio-economische ontwikkelingen.

Interne onderzoeksprojecten

De Watergroep heeft als grootste drinkwaterbedrijf van Vlaanderen heel wat expertise in huis. Zij heeft dan ook een hele reeks van interne onderzoeksprojecten lopen:

- Waterproductiecentrum Vlierbeek, ondergrondse ontijzering
- Organische micropolluenten in ruw en drinkwater
- Combinatie 'data-driven' en 'proces-driven' simulaties
- Aquifer Storage & Recovery De Blankaart
- Calciet als entmateriaal
- PHREEQC-modellering voor behandelingsprocessen
- Pilotinstallatie waterproductiecentrum Beernem
- Operationele knelpunten
- Optimale afsluittechniek
- Inzetbaarheid PVC-O
- Optimale spuitprogramma's
- Slimme meters: onderzoek wordt verricht naar de mogelijkheden van slimme meters, en bij uitbreiding slimme netwerken, vanuit het perspectief van een waterleidingbedrijf
- Conditiebepaling leidingen
- Online monitoring
- Studie Reactieve Barrière – drainering Overijse
- Ontwikkeling screeningsmethodiek VMM

- Meetopstellingen op batterijen
- Optimalisatie flotatie Zillebeke: test nieuw type slibschrapper
- NGS (next generation sequencing)
- Glasvezeltechnologie voor conditiebepaling
- Procescontrole
- NC onderzoek
- Waterproductiecentrum De Blankaart - ultrasone algenbestrijding: analyse en methodologie om het schadelijke effect van algen op de waterbehandeling te verminderen
- qPCR (quantitative Polymerase Chain Reaction)
- Opmaken analysemethode voor kwantificeren halo-azijnzuren
- Legionella MALDI
- Verwerking spuislib flotatie De Blankaart
- Waterproductiecentrum Kortesseem – proefcontainer ontharding
- Waterproductiecentrum De Gavers 50.000 – voorstudie uitbreiding.

Samenwerking met externe partners

Europees gesubsidieerde onderzoeksprojecten

- Interreg, DOC2C's: samenwerkingsproject voor de verwijdering van natuurlijk organisch materiaal via ionenwisseling. De Watergroep participeert met de semi-industriële installatie in waterproductiecentrum De Blankaart.
- Interreg, NuReDrain (Nutrient Removal and Recovery from Drainage Water): project samen met 10 internationale partners.
- Horizon2020, STOP-IT: uitwerken van een meer systematische aanpak van cybersecurity en fysieke bedreigingen van de drinkwatervoorziening.
- Life IP – Puttebos
- Horizon2020, Waterprotect.

Samenwerking universiteiten

Via begeleiding van eindwerken, aanbieden van stages en onderzoeksprojecten met beurs.

Waterbronnen en Milieu:

- Eindwerk KULeuven, Model based assessment of the impact of a new pumping well near Borgloon.
- Stage UGent, Analyse van waterkwaliteitsgegevens van De Watergroep en het testen van verschillende pollutie indexen.
- Stage en Bachelorproef, Katholieke Hogeschool VIVES, Studie naar de oorzaken van eutrofiëring in de spaarbekkens die als gevolg overmatige groei van blauwalgen hebben.

Labo:

- Stage dienst Chemie, Analyse van phenolen.

Watertechnologie:

- Treatment of the brine waste stream of an ion exchanger used for DOC removal, Academiejaar 2017-2018.

Overige externe partners

- Sigfox Tienen: Proefproject op kleine schaal i.s.m. engie, Hydroko en Maddalena, inzake slimme meters en IoT.
- Valorisering elektrische flexibiliteit: uitvoering van een proefproject om deze elektrische flexibiliteit in de praktijk uit te testen.
- Pilootproject Optiqua Eventlab.

OperAqua II

OperAqua II omvat 2 bilaterale samenwerkingsovereenkomsten, respectievelijk met VITO en KWR voor de uitvoering van een onderzoeksprogramma in opdracht van De Watergroep dat moet leiden tot een verbetering van de operationele bedrijfsvoering.

VITO

- Water-inname-management voor waterproductiecentrum De Blankaart
- Model waterbeschikbaarheid waterproductiecentra Dikkebus en Zillebeke
- Bepalen van de interactie tussen oppervlaktewater en een nabijgelegen freatische grondwaterwinning
- Analyse sliblaag spaarbekken waterproductiecentrum De Blankaart en waterproductiecentrum Kluizen
- Model waterbeschikbaarheid waterproductiecentrum De Gavers
- Decentrale watervoorziening

KWR

In mei 2016 trad De Watergroep toe tot het BTO-programma (BedrijfsTakOnderzoek) van KWR en eind 2016 als aandeelhouder bij KWH.

De lidmaatschapsbijdrage werd ingezet voor collectieve onderzoeksprojecten.

Het overige budget wordt ingezet ter versterking van de Vlaams-Nederlandse waterkennisontwikkeling via samenwerking met universiteiten uit Vlaanderen.

HET BESTAAN VAN BIJKANTOREN

Niet van toepassing.

BELANGRIJKE VERLIEZEN

Niet van toepassing.

OMSTANDIGHEDEN DIE DE ONTWIKKELING VAN DE VENNOOTSCHAP AANMERKELIJK KUNNEN BEINVLOEDEN

Niet van toepassing.

AUDITCOMITE

Ten minste één lid van het auditcomité is een onafhankelijk bestuurder die de nodige deskundigheid bezit op het gebied van boekhouding en audit.

BIJKOMENDE INFORMATIE

KAPITAALSUBSIDIES - (Art. 100, 5°c W.Venn.)

In 2017 werden er door het Vlaams Gewest in het kader van rioleringsprojecten voor 5,12 miljoen euro kapitaal-subsidies toegekend. Er werd een bedrag uitbetaald van 2,9 miljoen euro m.b.t. eerder toegekende subsidies.

Goedgekeurd door de raad van bestuur van 30 maart 2018

Mieke Van Hootegem
voorzitter raad van bestuur

Hans Goossens
directeur-generaal

Toelichting jaarrekening

De volgende pagina's geven de verkorte versie weer van de jaarrekening van De Watergroep. De integrale jaarrekening wordt gepubliceerd bij de Balanscentrale van de Nationale Bank binnen de maand na goedkeuring door de algemene vergadering. De commissarissen hebben bij de jaarrekening van De Watergroep een goedkeurende verklaring zonder voorbehoud gegeven.

Balans De Watergroep – activa

ACTIVA	Code	2017	2016
Oprichtingskosten	20	0,00	0,00
Vaste activa	21/28	1.355.496.048,61	1.350.529.187,48
Immateriële vaste activa	21	20.656.416,51	24.016.686,75
Materiële vaste activa	22/27	1.322.951.580,39	1.314.646.949,02
A. Terreinen en gebouwen	22	258.119.993,83	250.497.949,05
B. Installaties, machines en uitrustingen	23	886.909.037,56	871.880.294,25
C. Meubilair en rollend materieel	24	6.203.387,79	5.511.985,97
D. Leasing en soortgelijke	25	0,00	0,00
E. Overige materiële vaste activa	26	0,00	0,00
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	27	171.719.161,21	186.756.719,75
Financiële vaste activa	28	11.888.051,71	11.865.551,71
Vlottende activa	29/58	229.557.894,05	210.466.532,55
Vorderingen op meer dan één jaar	29	1.020.594,38	0,00
Vorraden en bestellingen in uitvoering	3	5.654.444,61	5.304.312,20
Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	157.168.823,63	156.094.190,67
A. Handelsvorderingen	40	111.785.754,32	106.241.889,38
B. Overige vorderingen	41	45.383.069,31	49.852.301,29
Geldbeleggingen	50/53	51.941.338,74	29.002.805,79
A. Eigen aandelen	50	0,00	0,00
B. Overige beleggingen	51/53	51.941.338,74	29.002.805,79
Liquide middelen	54/58	11.764.553,87	17.295.488,14
Overlopende rekeningen	490/1/5	2.008.138,82	2.769.735,75
Totaal ACTIVA	20/58	1.585.053.942,66	1.560.995.720,03

Balans De Watergroep – passiva

PASSIVA	Code	2017	2016
Eigen vermogen	10/15	1.126.794.401,44	1.096.102.417,11
Kapitaal	10	662.388.578,82	662.388.578,82
A. Geplaatst kapitaal	100	902.640.250,00	902.640.250,00
B. Niet opgevraagd kapitaal	101	-240.251.671,18	-240.251.671,18
Herwaarderingsmeerwaarden	12	127.676.782,15	137.426.716,73
Reserves	13	155.554.381,83	122.466.521,39
Overgedragen winst/verlies	14	79.997.912,70	71.609.999,19
Kapitaalsubsidies	15	101.176.745,94	102.210.600,98
Voorzieningen en uitgestelde belastingen	16	20.682.700,61	7.605.380,78
Schulden	17/49	437.576.840,61	457.287.922,14
Schulden op meer dan één jaar	17	240.402.210,78	253.678.601,06
A. Financiële schulden	170/4	240.401.913,31	250.063.828,95
B. Handelsschulden	175	0,00	0,00
C. Vooruitbetalingen op bestellingen	176	0,00	3.614.474,64
D. Overige schulden	178/9	297,47	297,47
Schulden op ten hoogste één jaar	42/8	176.290.700,86	188.085.463,37
A. Schulden +1j die binnen het jaar vervallen	42	20.511.481,28	20.181.470,69
B. Financiële schulden	43	0,00	0,00
C. Handelsschulden	44	102.065.321,07	108.329.978,80
D. Ontvangen vooruitbetalingen	46	31.347.723,85	37.484.442,41
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	7.661.216,05	9.885.366,52
F. Overige schulden	47/48	14.704.958,61	12.204.204,95
Overlopende rekeningen	492/3	20.883.928,97	15.523.857,71
Totaal PASSIVA	10/49	1.585.053.942,66	1.560.995.720,03

Resultatenrekening De Watergroep

RESULTATENREKENING	Code	2017	2016
Bedrijfsopbrengsten	70/76A	703.064.257,22	662.967.352,01
Omzet	70	613.982.854,43	567.050.211,45
Drinkwater		263.534.211,48	225.611.530,20
Vastrecht drinkwater		41.243.885,66	37.321.470,22
Verbruik drinkwater		215.585.976,20	182.379.351,73
Capaciteitsvergoeding		6.704.349,62	5.910.708,25
Sanering		305.941.742,18	295.756.433,44
Vastrecht zuivering		14.962.455,09	12.350.377,48
Vastrecht afvoer		22.485.355,48	18.543.150,38
Bijdrage/vergoeding zuivering		115.632.530,23	112.815.874,69
Bijdrage/vergoeding afvoer		152.861.401,38	152.047.030,89
Andere omzet		44.506.900,77	45.682.247,81
Waterleveringen aan derden		9.378.467,27	8.064.286,79
Leveringen ander water (industriewater, grijs water,...)		2.818.978,24	2.713.035,03
Prestaties aftakkingen (plaatsen en herstellen watermeters ...)		6.010.768,61	6.470.278,03
Keuringen		2.763.773,19	1.955.114,05
Dienstverlening sanering		10.807.593,29	11.957.733,60
Rioleringen		10.066.888,70	11.295.156,26
Overige omzet		2.660.431,47	3.226.644,05
Voorraad goederen in bewerking	71	-209.748,24	-518.881,35
Geproduceerde vaste activa	72	7.032.173,17	15.422.352,05
Andere bedrijfsopbrengsten	74	78.093.884,32	80.311.037,79
Werkingsstoelage mina-fonds		57.438.187,75	61.391.717,08
Debiteurenopvolging		7.162.293,45	6.877.891,35
Gerecupereerde kosten		10.058.676,51	8.421.101,16
Diverse operationele opbrengsten		3.434.726,61	3.620.328,20
Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	76A	4.165.093,54	702.632,07

Resultatenrekening De Watergroep (vervolg)

Bedrijfskosten	60/66A	-672.383.694,59	-639.092.719,16
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	-6.580.686,40	-6.262.893,10
Diensten en diverse goederen	61	-446.913.244,93	-436.715.185,20
Kosten sanering		-348.283.737,75	-343.126.243,37
Kosten zuivering		-188.033.173,07	-186.557.969,25
Kosten afvoer		-160.250.564,68	-156.568.274,12
Andere diensten en diverse goederen		-98.629.507,18	-93.588.941,83
Water voor doorverkoop		-28.999.216,95	-26.140.959,43
Werken aannemers		-17.970.542,24	-17.251.193,38
Chemische producten		-4.752.685,53	-4.363.468,43
Elektriciteit		-9.336.957,58	-9.336.957,58
Onderhoud infrastructuur		-5.797.076,18	-5.489.604,84
Informatica		-8.709.087,31	-9.007.684,20
Postkosten		-4.870.234,38	-4.784.368,49
Voertuigen		-2.759.332,47	-2.726.282,86
Overige diensten en diverse goederen		-15.482.729,50	-14.488.422,62
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	-103.275.975,86	-101.394.738,22
Bezoldigingen en sociale lasten		-75.426.580,15	-76.782.444,15
Pensioenbijdragen		-23.999.317,44	-22.914.510,75
Andere personeelskosten		-3.850.078,27	-1.697.783,32
Afschrijvingen en waardeverminderingen op vaste activa	630	-81.923.488,75	-77.426.796,91
Waardeverminderingen op voorraden en handelsvorderingen	631/4	-2.223.952,44	-1.104.136,27
Voorzieningen voor risico's en kosten	635/7	-13.077.319,83	-627.763,48
Andere bedrijfskosten	640/8	-18.319.057,72	-15.528.012,31
Taks waterleveringen en oppervlaktewater		-8.669.837,73	-8.892.318,31
Sloop		-1.569.070,80	-821.955,26
Minderwaarden op handelsvorderingen		-3.974.152,79	-3.929.592,08
Diverse operationele kosten		-4.105.996,40	-1.884.146,66
Niet-recurrente bedrijfskosten	66A	-69.968,66	-33.193,67
BEDRIJFSWINST (verlies -)		30.680.562,63	23.874.632,85
Financiële opbrengsten	75/76B	4.896.823,63	4.872.848,02
Financiële kosten	65/66B	-3.851.546,89	-5.619.434,34
WINST (verlies -) van het boekjaar vóór belasting		31.725.839,37	23.128.046,53

Gecoördineerde waarderingsregels

(KB van 08.10.1976 – art. 15 al.2)

(goedgekeurd door de raad van bestuur in zitting van 22 december 2017)

A. Afschrijvingen

Vanaf 1 januari 1998 worden alle activa pro-rata temporis afgeschreven.

Oprichtingskosten (20xxxx)

De oprichtingskosten worden onmiddellijk ten laste van de resultatenrekening genomen.

Immateriële vaste activa (21xxxx)

- Computersoftware (**21100X**): wordt lineair afgeschreven over 36 maand (33%).
- Knowhow (**21120X**): wordt lineair afgeschreven over een termijn van 5 jaar (20%).
- Handelsfonds (**21200X**): wordt afgeschreven over een termijn van 5 jaar (20%).

Materiële vaste activa (22xxxx/27xxxx)

1. Terreinen (22000X + 22200X) (inclusief bovengrondse innemingen)

- Terreinen worden niet afgeschreven, ook niet wanneer er later een gebouw wordt opgericht.
- Terreinen die deel uitmaken van een aangekocht bebouwd onroerend goed en waarbij geen afzonderlijke waardering kon bekomen worden tussen het terrein en het gebouw (enkel van toepassing voor aankopen t.e.m. 1990): worden afgeschreven als integrerend bestanddeel van de totale waarde van het aangekocht onroerend goed.

2. Gebouwen (221XXX + 222XXX)

2.1. Administratie- en exploitatiegebouwen (22100X + 22200X)

- Verwezenlijkt tot en met 31-12-1995: wordt lineair afgeschreven over 50 jaar (2%).
- Verwezenlijkt vanaf 1-1-1996: wordt lineair afgeschreven over 30 jaar (3,33%).

2.2. Productie- en toevoerinstallaties (22100X + 22200X) in de drinkwaterinfrastructuur (watertorens, reservoirs, drukinstallaties, pomp- en behandelingsstations)

- Verwezenlijkt tot en met 31-12-1990: deze werden vanaf 1-1-1991 tot en met 31-12-1995 lineair afgeschreven over 60 jaar (1,67%). Vanaf 1-1-1996 af te schrijven op de netto boekwaarde per 31-12-1995 en dit over 25 jaar in jaarlijkse gelijke schijven (4%) zodat de totale afschrijvingsduur gebracht wordt op 30 jaar.
- Verwezenlijkt met ingang van 1-1-1991 tot en met 31-12-1995: lineair af te schrijven over 50 jaar (2%).
- Verwezenlijkt vanaf 1-1-1996: lineair af te schrijven over 30 jaar (3,33%).

Wat de investering in **elektromechanische uitrusting (22110X)** van deze productie- en toevoerinstallaties in de drinkwaterinfrastructuur betreft (pompen, meet- en regelapparatuur, leidingen, schakelborden ..., kortom: de roeren- de goederen die onroerend door bestemming zijn geworden): lineair af te schrijven over 20 jaar (5%).

Wat **aanpassing- en renovatiewerken (22120X)** betreft die als investeringen beschouwd worden (waarde hoger dan 125.000 euro voor gebouwen):

- Indien het totale bedrag van dergelijke werken aan de gebouwen tussen 125.000 en 750.000 euro bedraagt, worden ze geactiveerd en lineair afgeschreven over 10 jaar (10%).
- Werken boven de 750.000 euro worden lineair afgeschreven over 20 jaar (5%) (**22130X**).

2.3. Rioolpompstations (22150X)

De investering in het bouwkundige deel van de rioolpompstations is lineair af te schrijven over 30 jaar (3,33%).

Wat de investering in elektromechanische uitrusting (22160X) van deze rioolpompstations betreft (pompen, meet- en regelapparatuur, leidingen, schakelborden ..., kortom: de roerende goederen die onroerend door bestemming zijn geworden): lineair af te schrijven over 15 jaar (6,67%).

3. Activa verworven onder regime van erfpacht of enig ander zakelijk recht (22300X)

Worden lineair afgeschreven over de duur van de erfpacht of het zakelijk recht.

4. Contractueel watergebonden installaties (224XXX)

De contractueel watergebonden installaties (**22400X**) worden lineair afgeschreven over de duur van het contract. De membranen die deel uitmaken van de contractueel watergebonden installaties worden afgeschreven over 5 jaar voor ultrafiltratiemembranen (**22410X**) en over 3 jaar voor omgekeerde-osmose-membranen (**22420X**).

5. Spaarbekkens (225XXX)

De spaarbekkens De Blankaart en Kluizen worden lineair afgeschreven over 20 jaar (5%).

6. Leidingen (23010X) en riolen (23030X)

- Het onderscheid tussen aanvoerleidingen en distributieleidingen wordt bepaald op basis van de nominale diameter van de leiding: tot en met nominale diameter 150 mm gaat het om distributieleidingen.
- De drinkwaterleidingen (23010X) worden lineair afgeschreven over 45 jaar.
- De riolen (23030X) worden lineair afgeschreven over 45 jaar.
- Elke wijziging aan de leidingen (zowel nieuwe investeringen als vervangingsinvesteringen en buitengebruikstellingen) wordt geboekt op basis van de registraties in de project-accounting-module, die permanent wordt afgestemd met het GIS.

7. Kamers (op leidingen of riolen) (23020X)

De kamers worden lineair afgeschreven over een periode van 20 jaar.

8. IBA's (23040X)

Lineair af te schrijven over 15 jaar (6,67%).

9. Drinkwateraftakkingen (2306XX)

De aftakkingen worden lineair afgeschreven over 30 jaar.

10. Graafmachines (231XXX)

Lineair af te schrijven over 5 jaar (20%).

11. Groot gereedschap (compressoren, dammers, werfpompen enz.) (232XXX)

Lineair af te schrijven over 5 jaar (20%).

12. Informatica-uitrusting (hardware en systeemsoftware) (233XXX)

Lineair af te schrijven over 36 maanden (33%).

13. Precisie-instrumenten (234XXX)

Onder andere toestellen gebruikt in het kader van de landmeetkunde: lineair af te schrijven over 5 jaar (20%).

14. Telecommunicatieapparatuur (radio-uitrusting, modems, telefooncentrales en -toestellen, telefaxtoestellen, datatransmissielijnen...) (235XXX)

Alle nieuwe apparatuur lineair af te schrijven over 5 jaar (20%).

15. Meubilair (stoelen, kasten, bureaus enz.) (24000X)

Lineair af te schrijven over 10 jaar (10%).

16. Laboratoriumuitrusting (24020X)

Lineair af te schrijven over 5 jaar (20%).

17. Voertuigen (zware en lichte vrachtwagen, personenwagens en wagens voor dubbel gebruik) (24100X+24110X)

Lineair af te schrijven over 5 jaar (20%).

18. Leasing (25XXXX)

Af te schrijven over de duur van het contract.

B. Activeren van materiele vaste activa

Aangekochte materiele vaste activa

Deze activa worden geactiveerd op basis van de aankoopprijs, verhoogd met de notariskosten, de registratiekosten en desgevallend de kosten voor onteigening.

Andere kosten zoals verlies van veldvruchten, opmetingen, voorlopige ingebruikneming, enz. worden in de resultaten opgenomen.

Met eigen middelen geproduceerde vaste activa (af te schrijven zoals de aangekochte materiele vaste activa)

Deze activa worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs. Deze bevat naast de aanschaffingskosten van grondstoffen, verbruiksgoederen en hulpstoffen, de productiekosten die rechtstreeks aan het individuele product of aan de productengroep toerekenbaar zijn (direct costing). Voor de periode 2012 tot en met 2016 schreven de waarderingsregels voor dat ook de kosten van ontwerp, studie, controle op de uitvoering van de werken en de medewerking aan de oplevering (in het kort 'engineeringkosten') geactiveerd werden (integrale kostprijs).

Zolang deze activa niet volledig zijn afgewerkt, worden ze geboekt op de 'vaste activa in aanbouw'.

Tussenkomen van derden

Tussenkomen van derden in de financiering van materiële vaste activa worden op de overeenkomstige aanschaffingswaarde in mindering gebracht.

De afschrijving wordt berekend op de nettowaarde (aanschaffingswaarde – tussenkomen derden).

C. Vorderingen op meer dan 1 jaar

Overige vorderingen (291XXX)

Waardeverminderingen volgens de contractuele bepalingen.

D. Voorraden

Magazijnvoorraden (30XXXX)

Waardebepaling van de voorraden bij het opstellen van de jaarlijkse inventarissen.

Met ingang van 1 januari 2000 wordt de voorraad gewaardeerd volgens de FIFO-methode.

Er wordt een waardevermindering van 100% geboekt op de voorraden ouder dan drie jaar.

Goederen in bewerking (32XXXX)

Deze worden gewaardeerd aan vervaardigingsprijs en bevatten enkel de directe kosten.

E. Geldbeleggingen en liquide middelen

De tegoeden aan bankinstellingen worden gewaardeerd aan hun nominale waarde. Een waardevermindering wordt geboekt indien de realisatiewaarde op afsluitdatum lager is dan de boekwaarde.

Betalingen in buitenlandse munt

De omzetting van euro in buitenlandse valuta gebeurt op basis van de officiële wisselkoersen op de dag van de transactie. Gezien de geringheid van de transacties met het buitenland, worden er geen provisies voor wisselkoersschommelingen aangelegd.

F. Voorzieningen voor risico's en kosten

Er wordt een voorziening voor risico's en kosten aangelegd voor de op afsluitdatum gekende risico's en mogelijke verliezen die ontstaan zijn tijdens het boekjaar of voorgaande boekjaren.

G. Vorderingen op ten hoogste een jaar

De voorziening voor dubieuze debiteuren wordt als volgt berekend:

(totale handelsvorderingen ouder dan één jaar aan 50%) + (totale handelsvorderingen ouder dan twee jaar aan 100%).

H. Onderzoek en ontwikkeling

De kosten verbonden aan onderzoek en ontwikkeling worden ten laste genomen van de resultatenrekening van het boekjaar waarin ze gemaakt werden.

I. Omzet uit waterverkoop

Gezien de systematiek en de periodiciteit van de facturatie binnen het verkoopproces wordt de factuurdatum als basis voor de omzetafgrenzingen weerhouden.

De Watergroep

WATER. VANDAAG EN MORGEN.

www.dewatergroep.be

Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening cvba

Maatschappelijke zetel

Vooruitgangstraat 189 • 1030 Brussel

T 02 238 94 11 • F 02 230 97 98

info@dewatergroep.be

BTW BE 0224 771 467